

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 975) www.economy.nayka.com.ua | № 1, 2021 | 28.01.2021 р.

DOI: [10.32702/2307-2105-2021.1.76](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.1.76)

УДК 657

*С. А. Бурлан,
к. е. н., доцент, професор кафедри обліку та аудиту,
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
ORCID ID: 0000-002-1838-6891*

*Ю. В. Валентова,
магістрант, Чорноморський національний університет імені Петра Могили
ORCID ID: 0000-0001-9575-1058*

ОБЛІКОВІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

*S. Burlan
PhD in Economics, Associate Professor, Professor of the Department of Accounting and Auditing,
Petro Mohyla Black Sea National University*

*Yu. Valentova
Master's student, Petro Mohyla Black Sea National University*

ACCOUNTING ASPECTS OF ACCOUNTS PAYABLE MANAGEMENT OF THE ENTERPRISE

Статтю присвячено окресленню особливостей обліку кредиторської заборгованості та визначенню актуальних напрямів удосконалення його організації на підприємстві. В статті наголошено на необхідність раціонального та обґрунтованого обліку кредиторською заборгованістю, оскільки це має прямий вплив на ефективне функціонування підприємства, його фінансові результати та імідж серед підприємств-партнерів. Розглянуто особливості відображення кредиторської заборгованості у системі бухгалтерського обліку.

Виокремлено проблеми облікового забезпечення управління кредиторською заборгованістю, що пов'язано із неврахуванням усіх підходів до її оптимізації, зокрема, недостатня інформативність обліку; продовження платіжних циклів, прострочення кредиторської заборгованості та відсутність системи попередження; некоректна інформація про постачальника; невиконання контрольних заходів та недотримання облікової політики на підприємстві. Наведено концептуальні напрями удосконалення обліку кредиторської заборгованості та наголошено на необхідності посилення практичної складової запропонованих рекомендацій, що може бути реалізоване через проведення аналізу на прикладі конкретних вітчизняних підприємств.

The article is devoted to outlining the features of accounting for accounts payable and identifying current areas of improvement of its organization in the enterprise. The article emphasizes the need for rational and reasonable accounting of accounts payable, as it has a direct impact on the effective functioning of the enterprise, its financial results and image among partner companies. Peculiarities of accounts payable reflection in the accounting system are considered.

Problems of accounting support of accounts payable management are singled out, which is connected with disregard of all approaches to its optimization, in particular, insufficient informativeness of accounting; continuation of payment cycles, overdue accounts payable and lack of a warning system; incorrect information about the supplier; non-compliance with control measures and non-compliance with the accounting policy at the enterprise.

The conceptual directions of optimization of accounting and management of accounts payable of the enterprise are outlined, in particular integration of purchasing, accounts payable and receiving systems for increase of efficiency and prevention of errors; analysis of the root causes of problems with accounts payable to identify areas for improvement; use of system functionality for automatic comparison of the supplier's invoice with supporting documents, etc. The directions of improvement of the analytical accounting of accounts payable are resulted. In particular, it is proposed to introduce analytical accounts to sub-account 631, which will allow the company's management to have an idea of suppliers, contracts, payment deadlines, as well as more closely analyze the existing debt and plan its repayment. It is also proposed to use a special analytical table, which will highlight the debts in terms of each supplier under the contracts, the terms of repayment of debts on schedule and in fact.

It is noted that an important aspect of effective management of accounts payable is the implementation of constant internal control over the status of settlements with suppliers and contractors; outlines the most common mistakes that occur in the internal control of accounts payable. The need to strengthen the practical component of the proposed recommendations, which can be implemented by conducting an analysis on the example of specific domestic enterprises, is noted.

Ключові слова: підприємство; бухгалтерський облік; управлінський облік; кредиторська заборгованість; рахунки; субрахунки; аналітичні рахунки.

Keywords: enterprise; accounting; management accounting; accounts payable; accounts; subaccounts; analytical accounts.

Постановка проблеми. У сфері виробництва основними процесами кругообігу коштів є постачання-виробництво-реалізація. На цій стадії і виникають фінансові відносини із замовниками, тобто дебіторами та, відповідно, постачальниками-кредиторами, які є основними у виробничо-господарській діяльності будь-якого підприємства. Гарантом сталого зростання та фінансової організації на підприємстві є налагоджена система розрахункових відносин між підприємствами. Система розрахунків відіграє надзвичайно важливу роль в забезпеченні правильного кругообігу коштів підприємств, своєчасного завершення виробничого циклу та дотримання фінансових принципів ведення бізнесу. Частина дебіторської та кредиторської заборгованості в процесі фінансово-господарської діяльності підприємства неминуха і повинна знаходитися в допустимих межах, відповідно, не спричиняти виникнення фінансових ризиків, які в умовах поглиблення економічних криз може стати причиною банкрутства підприємства. Також, надзвичайно важливо вести ефективний облік кредиторської заборгованості та бути готовим до періодичних аудиторських перевірок, оскільки це є запорукою виникнення численних ризиків. Вищенаведені твердження свідчать не лише про актуальність теми дослідження, але й про необхідність розробки можливих напрямів удосконалення обліку та аудиту кредиторської заборгованості підприємства з метою уникнення кризових ситуацій та покращення управління загалом.

Аналіз останніх публікацій і публікацій. В умовах сьогодення проблема фінансової нестабільності підприємств та поглиблення ризику їх неплатоспроможності значно актуалізується вітчизняними та іноземними дослідниками. Зокрема, К. Т. Коновалова та А. С. Макарова, аналізуючи поняття кредиторської заборгованості та методів управління нею, зробили висновок про те, що кредиторська заборгованість є важливим елементом складного механізму підприємства, а від прийнятих керівництвом рішень залежить стан та перспективи розвитку підприємства [1]. О. В. Костюнік та О. В. Махницька у своїй статті наголошують на необхідності використання ефективних методів управління кредиторською заборгованістю оскільки основним джерелом її погашення є виручка від реалізації, отже необхідно, щоб надходження грошових сум від дебіторів передували в часі терміну погашення усіх видів заборгованостей підприємства [2]. Значну увагу О. Б. Чоренька приділила виявленню та групуванню основних проблем обліку кредиторської заборгованості. Зокрема, науковець виділила наступні: класифікація заборгованості, оцінка дебіторської заборгованості, співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості, оплата дебіторської заборгованості, створення резерву сумнівних боргів [3]. О. А. Коваль та В. Ю. Супрун значну увагу приділяють покращенню рівня розрахункової дисципліни на підприємствах, зазначаючи, що ефективна система розрахунків повинна активно сприяти зміцненню договірної дисципліни, підвищенню відповідальності підприємства за своєчасне і в повному обсязі здійснення платежів за всіма зобов'язаннями, прискоренню обороту коштів, ефективнішому використанню тимчасово

вільних коштів [4]. Г. О. Желніна та О. М. Рибалко, розглядаючи проблеми обліку та аудиту кредиторської заборгованості, наголошують на недосконалоостях платіжної політики підприємства, а також наявності простроченої кредиторської заборгованості перед постачальниками та підрядниками [5]. Не зважаючи на значну кількість наукових праць, актуальними залишаються проблеми удосконалення обліку кредиторської заборгованості на підприємствах, що і становить значний науковий інтерес.

Формулювання цілей статті. Метою статті є окреслення особливостей обліку кредиторської заборгованості та визначення актуальних напрямів його удосконалення.

Виклад основного матеріалу. Загальновідомо, що нарощування кредиторської заборгованості підриває фінансову стійкість підприємства, негативно впливає на імідж підприємства-боржника, знижує його кредитоспроможність і інвестиційну привабливість. Негативні наслідки поглиблення проблем з кредиторської заборгованістю, насамперед, пов'язані із ризиком зростання простроченої кредиторської заборгованості, що обумовлює можливість накладення на підприємство штрафів, створення іміджу ненадійного партнера, розірвання партнерських відносин.

Оперативний і щоденний контроль кредиторської заборгованості є актуальним завданням будь-якого підприємства. Основні питання, що задаються керівництвом компанії: кому винне підприємство; скільки винне; чи є заборгованість простроченою; чи змінюється розмір заборгованості вчасно (зростає чи зменшується); чи не вплине розмір заборгованості на виконання договірних зобов'язань з критично важливих поставок і т. д.

Види зобов'язань, за якими виникає кредиторська заборгованість, представлені на рис. 1.

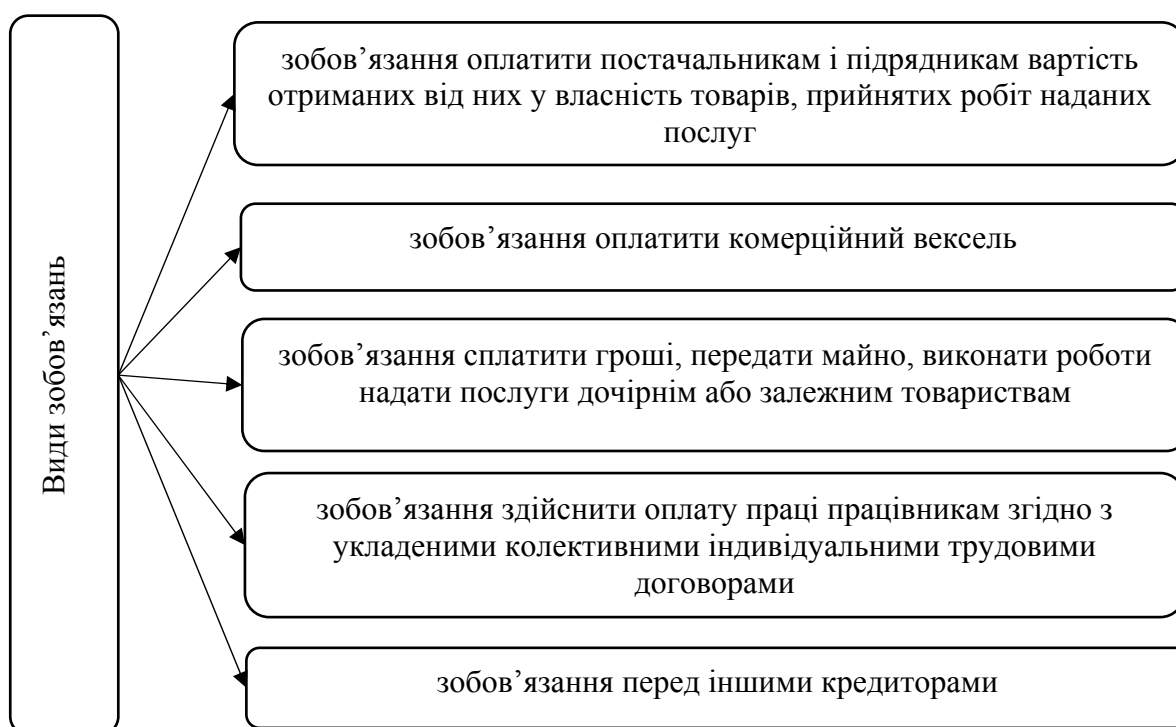

Рис. 1. Зобов'язання, за якими виникає кредиторська заборгованість

Серед зазначених вище видів зобов'язань (рис. 1) саме зобов'язання за розрахунками з постачальниками та підрядниками має найбільшу вагу у визначенні фінансового стану підприємства, оскільки ефективне управління та облік кредиторської заборгованості дозволить пришвидшити кругообіг оборотного капіталу.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про зобов'язання та її розкриття у фінансовій звітності визначено у П(С)БО 11 «Зобов'язання» [6]. У міжнародній практиці порядок визнання та відображення короткострокових зобов'язань регламентуються відповідно до МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання», МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи», МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» [7].

Для здійснення обліку розрахунків з постачальниками використовується рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» та має відповідно три субрахунки (631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками», 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками», 633 «Розрахунки з учасниками ПФГ») [8]. Використання даних рахунків не дає можливість здійснювати облік кредиторської заборгованості, оскільки обмежує наявну інформацію щодо існуючої кредиторської заборгованості в розрізі підприємств-партнерів, постачальників. З метою удосконалення саме цієї ділянки вітчизняні науковці пропонують поглибити аналітичний облік та ввести аналітичні рахунки до субрахунку 631 (табл. 1).

Таблиця 1.
Напрями розширення аналітичного обліку кредиторської заборгованості

№ з/п	Рахунок	Тлумачення
631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»		
1	631/11	Заборгованість за товари з майбутньою оплатою
2	631/12	Заборгованість за роботи та послуги з майбутньою оплатою
3	631/21	Заборгованість за товари, відстрочена
4	631/22	Заборгованість за роботи і послуги, відстрочена
5	631/31	Прострочена заборгованість за товари
6	631/32	Прострочена заборгованість за роботи та послуги
632 «Розрахунки з іноземними постачальниками»		
1	632/11	Заборгованість за товари, роботи, послуги з іноземними постачальниками з майбутньою оплатою
2	632/21	Заборгованість за товари, роботи, послуги з іноземними постачальниками, відстрочена
3	632/31	«Заборгованість за товари, роботи, послуги з іноземними постачальниками, прострочена»

Джерело: [1]

Застосування аналітичних рахунків дає змогу керівництву підприємства більш прицільно аналізувати існуючу заборгованість та планувати її погашення відповідно до фінансових можливостей підприємства. Використання даних рахунків також надає можливість мати уявлення про постачальників, заключені контракти, терміни оплати. Як можливість удосконалення запропонованого поділу аналітичних рахунків варто запропонувати додати до опису рахунків період, оскільки кожен з постачальників має різні умови оплати товарів на послуг. Для прикладу, аналітичний рахунок 631/11 «Заборгованість за товари з майбутньою оплатою» перейменувати і використовувати для обліку заборгованості, яку необхідно погасити в наступному звітному місяці (протягом 30 днів). Натомість аналітичний рахунок 631/31 «Прострочена заборгованість за товари» використовувати для аналізу та обліку заборгованості перед постачальниками протягом 30 днів. Відповідно, якщо підприємство велике і має багато різних постачальників з різними термінами оплати, представлені вище аналітичні рахунки можуть бути ще більше деталізовані. Наявність такої інформації дасть змогу керівництву підприємства сформулювати ефективні рішення зважаючи на вже наявну та можливу кредиторську заборгованість.

Для раціональної організації обліку кредиторської заборгованості на підприємствах пропонується також використання спеціальної аналітичної таблиці, де буде висвітлюватись заборгованість у розрізі кожного постачальника за договорами, термінами погашення заборгованості за графіком та фактично. Даний документ повинен відобразити всі операції, здійснювані підприємством з конкретним постачальником протягом року (отримання товарно-матеріальних цінностей (послуг) за конкретною поставкою; отримання передплати за конкретну поставку; оплата заборгованості за раніше отриману поставку). На думку Т. В. Гільорме, Ю. К. Шачаніної даний підхід буде доволі ефективним для поглиблення інформативності управлінського обліку стану розрахунків із постачальниками. В документі повинна міститись наступна інформація [9]:

- поставка товарно-матеріальних цінностей (послуг);
- умови продажу товарно-матеріальних цінностей (послуг), а саме форму цивільно-правового договору відповідно до якої здійснюється поставка, її номер та дата укладання;
- передплату за поставку товарно-матеріальних цінностей (послуг);
- фактичну заборгованість за даною поставкою;
- заборгованість за попередні поставки;
- причини виникнення заборгованості;
- дату та суму фактичного погашення заборгованості за конкретною поставкою;
- залишок несплаченої та наявності простроченої заборгованості певному постачальнику;
- інші умови щодо розрахунків з постачальниками підрядниками;
- вжиті заходи щодо погашення заборгованості.

Не менш важливим аспектом ефективного управління кредиторської заборгованості є здійснення постійного внутрішнього контролю за станом розрахунків з постачальниками та підрядниками. Проведення моніторингу кредиторської заборгованості сприяє уникненню ризиків неплатоспроможності підприємства, а також забезпечує виконання виробничих завдань без залучення додаткових грошових активів із зовнішніх джерел на невідповідних умовах.

Варто також зазначити, що найбільш типовими помилками, які виникають при внутрішньому контролі за кредиторською заборгованістю є:

- відсутність актів звірок з податковими органами. Суми за розрахунками з банками, бюджетом повинні бути узгоджені з відповідними організаціями і тотожні. Залишення на бухгалтерському балансі неврегульованих сум за цими розрахунками не допускається;
- відсутність актів звірок з постачальниками і покупцями. Ця інформація виключно важлива для прийняття управлінських рішень. Бухгалтер на підприємстві повинен складати реєстр кредиторської

заборгованості. Після складання такого реєстру необхідно скласти платіжний календар, який дозволить правильно і раціонально розподілити грошові кошти підприємства; після цього важливо зіставити між собою організацій-дебіторів і організацій-кредиторів, так як може з'явитися можливість взаємозаліку.

Проведення організацією взаємозаліку зі своїм контрагентом можливо лише при виконанні наступних умов:

- учасники взаємозаліку повинні одночасно виступати по відношенню один до одного і боржниками, і кредиторами, тобто у сторін повинні бути в наявності зустрічні заборгованості;
- зустрічні заборгованості повинні бути однорідними, тобто зобов'язання сторін один перед одним мають бути якісно порівняні. Так, грошова вимога організації не може бути, наприклад, зарахована постачанням товару або наданням послуг, в даному випадку буде мати місце не взаємозалік, а договір міни або бартерна операція. Відзначимо, що найчастіше проводиться взаємозалік грошових вимог партнерів, які визнаються однорідними незалежно від підстав їх виникнення;
- термін виконання зобов'язань настав (або не вказано, або визначено моментом запитання).

Нездатність впровадити ефективні процеси обліку та управління кредиторською заборгованістю може перешкодити підприємству своєчасно обробляти рахунки-фактури, використовувати наявні знижки та встановлювати більш-менш тривалі умови оплати з постачальниками, в залежності від того, які з них найбільш вигідні. Дані негативні наслідки можуть виникнути у випадку, якщо підприємство:

- занадто використовує ручні процеси затвердження заявок, сканування рахунків постачальників і видачі платежів;
- не видає замовлення на покупку для кожного нового замовлення;
- не підтверджує, чи відповідають поставки замовлення договірним умовам або не може легко отримати доступ до контрактів постачальників;
- втрачає доступ до знижок на ранні платежі через надмірне продовження платіжних циклів або просто приймає знижки без розрахунку вартості капітальних витрат;
- нехтує перевагами максимальної економії за рахунок знижок на обсяг або ініціатив по торгових витратах;
- неправильно завантажує інформацію про постачальника та / або контракт в основні файли даних;
- не використовує систему заходів для запобігання прострочених платежів, недоплат або переплат, пропущених платежів.

В цілому процес управління кредиторської заборгованості зумовлює значні вимоги до обліково-аналітичного персоналу підприємства, оскільки його реалізація передбачає [1]: обґрунтування можливості виникнення кредиторської заборгованості; визначення політики надання кредиту для різних груп постачальників і видів продукції; контроль розрахунків з кредиторами за відстрочену або прострочену заборгованість та вивчення причин недотримання договірної дисципліни; своєчасне визначення прийомів прискорення обігу оборотних активів і зменшення безнадійних боргів; забезпечення умов продажів, що гарантують надходження грошових коштів; прогноз надходжень грошових коштів від кредиторів.

Оцінюючи процес обліку кредиторської заборгованості на підприємстві доцільно дотримуватись його оптимізації (табл. 1) .

Таблиця 1.

Напрями оптимізації обліку та управління кредиторською заборгованістю підприємства

№ з/п	Напрямок удосконалення
1	Використання стратегічного плану розвитку підприємства з використанням аналізу витрат і вигоди для оцінки готовності систем і виявлення потенційних партнерів-постачальників. Там, де це можливо, доцільно використовувати електронні платежі для погашення заборгованості
2	Інтеграція закупівельних, кредиторських та приймальних системи для підвищення ефективності та запобігання помилок
3	Проведення аналізу першопричин проблем з кредиторською заборгованістю для виявлення зон поліпшення процесу
4	Використання показників ефективності для моніторингу та звітності про якість і своєчасність інформації по кожному окремому постачальнику
5	Визначення можливостей для обробки без рахунку-фактури, які дозволять підприємству платити при отриманні матеріалів або товарів за узгодженими цінами, а не при отриманні рахунку-фактури
6	Аналіз різних процесів кредиторської заборгованості та їх стандартизація як одного загального процесу
7	Процес обробки кредиторської заборгованості повинен здійснюватися одним централізованим відділом і не розпоршуватись між відділами підприємства
8	Використання функціональних можливостей систем для генерації платежів за рахунками-фактурами у встановлені терміни, засновані на встановлених політиках, які затримують оплату як допустимі
9	Використання функціональних можливостей системи для автоматичного зіставлення рахунку-фактури постачальника з підтверджуючими документами
10	Використання технології цифрової візуалізації, яка взаємодіє з існуючою комп'ютерною системою для індексації документів

Джерело: побудовано авторами за [10; 11; 12; 13]

Успішна реалізація процесу управління кредиторської заборгованості пов'язана зі значними витратами часу. В цих умовах для отримання ефективних та «здорових» рахунків, без надмірного та необґрунтованого балансу, необхідна автоматизація процесу оплати, що дасть змогу мінімізувати час і витрати на обробку рахунків-фактур, чисельність персоналу. Автоматизація також забезпечує зменшення людських помилок та підвищення ефективності виконання процесу загалом. Різноманіття бухгалтерського програмного забезпечення, що доступне на ринку, дозволяє оптимізувати процес обліку кредиторської заборгованості, усунути більшу частину паперової роботи, пов'язаної з обліковою інформацією. Використання електронних рахунків-фактур, сканованих копій звітів, погоджень по електронній пошті і т. д. не тільки скорочує час, що витрачається на управління кредиторською заборгованістю, але і поліпшує повсякденну роботу бухгалтерії підприємства. Загалом, рекомендація використовувати програмне забезпечення задля удосконалення обліку кредиторської заборгованості є доволі загальним. Однак, не варто применшувати роль даних програмних продуктів в підвищенні ефективності функціонування підприємства в умовах інформатизацію суспільства, постійного та інтенсивного розвитку новітніх технологій, в т. ч. і в сфері бухгалтерського обліку.

Висновки та перспективи подальших досліджень. В сучасних умовах поглиблення загальноекономічних проблем пов'язаних із глобальною пандемією, нестабільністю світових ринків, підвищення ціни на позикові ресурси, раціональна організація і контроль за станом кредиторської заборгованості відіграє найважливішу роль в ефективності господарської діяльності підприємств. Платоспроможність підприємства в значній мірі залежить від стану кредиторської заборгованості. Дане твердження також стосується і фінансового положення підприємства, його інвестиційної привабливості та іміджу. Нажаль, сьогодні спостерігається зниження платіжної дисципліни, що може стати початком запуску ланцюжка неплатежів. В даному аспекті важливе значення набуває постійний контроль за кредиторською заборгованістю, вчасне і правильне прийняття управлінських рішень, уникнення складних і суперечливих ситуацій з кредиторами. Окрім загальних рекомендацій доцільно звернути увагу на аналітичні рахунки, які можуть бути деталізовані через розмежування кредиторської заборгованості відповідно до періоду розрахунку з постачальниками. Для удосконалення обліку кредиторської заборгованості варто також використовувати спеціальні аналітичні таблиці для оцінки стану кредиторської заборгованості за розрахунками з постачальниками та підрядниками, що дозволяє більш візуально зобразити наявні проблеми у частині зобов'язань підприємства та підвищити дієвість системи внутрішнього контролю. Розглянуті в статті напрями удосконалення обліку можуть мати практичне застосування, але повинні бути обґрунтовані результатами подальших досліджень на прикладі конкретних підприємств.

Список літератури.

1. Коновалова К. Т., Макарова А. С. Удосконалення обліку кредиторської заборгованості та методи управління нею. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 34. С. 181-184. URL: http://bses.in.ua/journals/2018/34_2018/40.pdf (дата звернення: 18.12.2020).
2. Костюнік О. В., Махницька О. В. Удосконалення обліку кредиторської заборгованості та методи управління нею. *Агросвіт*. 2015. № 8. С. 62-63. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/8_2015/14.pdf (дата звернення: 18.12.2020).
3. Чорненко О. Б. Напрями вдосконалення обліку дебіторської та кредиторської заборгованості на підприємствах. *Наукові записки «Економічні науки»*. 2016. № 2 (53). С. 259-269. URL: <http://nz.uad.lviv.ua/static/media/2-53/32.pdf> (дата звернення: 18.12.2020).
4. Коваль О. А., Супрун В. Ю. Удосконалення управління дебіторською та кредиторською заборгованістю підприємств в умовах кризи. *Проблематика та сучасні тенденції впливу податкової реформи на зміни фінансово-кредитних відносин*: монографія. Запоріжжя, 2018. С134-143. URL: http://eig.zntu.edu.ua/bitstream/123456789/5702/1/Koval_Improving.pdf (дата звернення: 18.12.2020).
5. Желніна Г. О., Рибалко О. М. Удосконалення обліку кредиторської заборгованості та методи управління нею. *Актуальні соціально-економічні проблеми держави і регіонів*. Збірка матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 50-річчю факультету економіки та менеджменту ДонНТУ. Т. 2. Секція 2: Проблеми розвитку фінансів та фінансової науки (13-14 травня 2019 р., м. Покровськ) / Уклад. Антоненко В. М. – Покровськ: ДонНТУ, 2019. С.91-93. URL: <https://donntu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/T-2.-Секція-2.pdf> (дата звернення: 18.12.2020).
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000 № 20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text> (дата звернення: 18.12.2020).
7. Міжнародні стандарти фінансової звітності. URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-zvitnosti> (дата звернення: 18.12.2020).
8. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування» від 30.11.1999 №291, зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text> (дата звернення: 18.12.2020).
9. Гільорме Т. В., Шачаніна Ю. К. Удосконалення організації обліку кредиторської заборгованості підприємств в умовах невизначеності. *Економіка і фінанси*. 2018. № 1. С. 18-24. URL: https://www.researchgate.net/publication/342850495_UDOSKONALENNA_ORGANIZACII_OBLIKU_KREDITORSKOI_ZABORGOVANOSTI_PIDPRIEMSTV_V_UMOVAH_NEVIZNACENOSTI (дата звернення: 18.12.2020).

10. Accounts payable audit. Automated, 360° audit protection for compliance made easy. URL: <https://www.intellichief.com/accounts-payable-audit> (дата звернення: 18.12.2020).
11. In The Spotlight: Your Accounts Payable Process. URL: <https://info.knowledgeleader.com/in-the-spotlight-your-accounts-payable-process> (дата звернення: 18.12.2020).
12. Strategies for optimizing your accounts payable. URL: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/ca/Documents/finance/ca-en-FA-strategies-for-optimizing-your-accounts-payable.pdf> (дата звернення: 18.12.2020).
13. Accounts payable automation solutions. URL: <https://www.avidxchange.com/solutions> (дата звернення: 18.12.2020).

References.

1. Konovalova, K.T. and Makarova, A.S. (2018), "Improving the accounting of accounts payable and methods of managing it", *Black Sea Economic Studies*, [Online], vol. 34, pp. 181-184, available at: http://bses.in.ua/journals/2018/34_2018/40.pdf (Accessed 18 Dec 2020).
2. Kostyunik, O.V. and Makhnytska, O.V. (2015), "Improving the accounting of accounts payable and methods of managing it". *Agrosvit*. [Online], vol. 8, pp. 62-63, available at: http://www.agrosvit.info/pdf/8_2015/14.pdf (Accessed 18 Dec 2020).
3. Chornenka, O.B. (2016), "Directions for improving the accounting of receivables and payables at enterprises". *Scientific notes "Economic Sciences"*. [Online], vol. 2 (53), pp. 259-269, available at: <http://nz.uad.lviv.ua/static/media/2-53/32.pdf> (Accessed 18 Dec 2020).
4. Koval, O.A. and Suprun, V.Y. (2018), "Improving the management of receivables and payables of enterprises in a crisis". *Problems and current trends in the impact of tax reform on changes in financial and credit relations: a monograph*. Zaporizhzhia, [Online], pp. 134-143, available at: http://eir.zntu.edu.ua/bitstream/123456789/5702/1/Koval_Improving.pdf (Accessed 18 Dec 2020).
5. Zhelnina, G.O. and Rybalko, O.M. (2019), "Improving the accounting of accounts payable and methods of managing it". *Zbirka materialiv Vseukrayinskoj naukovo-praktychnoi konferentsii, prysviachenoj 50-richchii fakultetu ekonomiky ta menedzhmentu DonNTU* [Collection of materials of the All-Ukrainian scientific-practical conference dedicated to the 50th anniversary of the Faculty of Economics and Management of DonNTU], Aktualni sotsialno-ekonomichni problemy derzhavy i rehioniv [Current socio-economic problems of the state and regions], Sektsiia 2: Problemy rozvytku finansiv ta finansovoi nauky [Section 2: Problems of development of finance and financial science], DonNTU, Pokrovsk, Ukraine, [Online], pp.91-93, available at: <https://donntu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/T-2.-Секция-2.pdf> (Accessed 18 Dec 2020).
6. The Ministry of Finance of Ukraine (2000), Regulation (standard) of accounting 11 "Obligations", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text> (Accessed 18 Dec 2020).
7. International Financial Reporting Standards, available at: <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-zvitnosti> (Accessed 18 Dec 2020).
8. The Ministry of Finance of Ukraine (1999), "Order of the Ministry of Finance of Ukraine "On approval of the chart of accounts and Instructions for its application"", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text> (Accessed 18 Dec 2020).
9. Hilorme, T.V. and Shachanina, Yu.K. (2018), "Improving the organization of accounting for accounts payable of enterprises in conditions of uncertainty". *Economics and finance*, vol. 1, [Online], pp. 18-24, available at: https://www.researchgate.net/publication/342850495_UDOSKONALENNA_ORGANIZACII_OBLIKU_KREDITORS_KOI_ZABORGOVANOSTI_PIDPRIEMSTV_V_UMOVAH_NEVIZNACENOSTI (Accessed 18 Dec 2020).
10. Accounts payable audit. Automated, 360° audit protection for compliance made easy, [Online], available at: <https://www.intellichief.com/accounts-payable-audit> (Accessed 18 Dec 2020).
11. In The Spotlight: Your Accounts Payable Process, [Online], available at: <https://info.knowledgeleader.com/in-the-spotlight-your-accounts-payable-process> (Accessed 18 Dec 2020).
12. Strategies for optimizing your accounts payable, [Online], available at: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/ca/Documents/finance/ca-en-FA-strategies-for-optimizing-your-accounts-payable.pdf> (Accessed 18 Dec 2020).
13. Accounts payable automation solutions, [Online], available at: <https://www.avidxchange.com/solutions> (Accessed 18 Dec 2020).

Стаття надійшла до редакції 03.01.2021 р.